

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αρμόδια : Δρ. Βασιλική Μπόλου
Βοηθός Συνήγορος του Καταναλωτή

Χειρίστρια : Ελένη Παπαγεωργίου
Ειδική Επιστήμονας
Τηλ.: 210-6460276, 210-6460458
Ηλεκτρον. Δ/ση: el_pap@synigoroskatanaloti.gr

Αθήνα, 5 Δεκεμβρίου 2008
Αριθ. Πρωτ. :

ΠΡΟΣ:
Α ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΚΟΙΝ. :
Χ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΥΣΑ

Ε Γ Γ Ρ Α Φ Η Σ Υ Σ Τ Α Σ Η – Π Ο Ρ Ι Σ Μ Α

(Άρθρο 4 παρ. 5 ν. 3297/2004)

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων μας, κατ' άρθρο 4 παρ. 5 ν. 3297/2004 (ΦΕΚ259 Α'), με σκοπό την συναινετική επίλυση της διαφοράς που ανέκυψε, κατόπιν της από 18.05.07 αναφοράς της Χ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΥΣΑΣ (αριθμ. πρωτ. εισερχ. ... Α/18.05.07), μεταξύ της ίδιας και της Α ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ, σας αποστέλλουμε την παρούσα, για να σας γνωρίσουμε τα κάτωθι:
Κατόπιν ενδελεχούς ελέγχου του φακέλου της υπό κρίση διαφοράς, διαπιστώνουμε τα ακόλουθα:

Α. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Η Ανεξάρτητη Αρχή «Συνήγορος του Καταναλωτή» δέχθηκε, την 18^η Μαΐου 2007 την αναφορά της Χ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΥΣΑΣ. Στην αναφορά αυτή δόθηκε αριθμ. πρωτ. ...Α/18.05.07.

Με το υπ' αριθμ. πρωτ. Β/.../24.05.07 διαβιβαστικό έγγραφο διαβιβάστηκε στην εταιρεία η παραπάνω αναφορά και ζητήθηκε να εκθέσει τις απόψεις της.

Στη συνέχεια (03.06.07) προβήκαμε στην αποστολή της με αρ. πρωτ. Β/.../03.06.08 υπομνηστικής επιστολής στην ανωτέρω εταιρεία.

Με το από 18/07/07 έγγραφο, το οποίο έλαβε αριθμ. πρωτ. Β/.../18.07.07, η Α ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ εξέθεσε τις απόψεις της στο «Συνήγορο του Καταναλωτή».

Εν συνεχεία, με το υπ' αριθ. πρωτ. Β/.../01.02.2008 έγγραφό μας εκλήθησαν η Α ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και η Χ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΥΣΑ για την επίτευξη συμβιβασμού την 11^η Φεβρουαρίου 2008, ημέρα Δευτέρα και ώρα 11:00 π.μ. στα γραφεία της Αρχής επί της Λ. Αλεξάνδρας 144.

Η Χ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΥΣΑ στις 07/02/07 κατέθεσε για λογαριασμό του υιού της, στο λογαριασμό Τράπεζας που διατηρεί η Α ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, το ποσό των εξακοσίων (600) Ευρώ ως προκαταβολή διδάκτρων του έτους 2007-08 για την επικείμενη φοίτησή του στο εν λόγω εκπαιδευτήριο. Όπως αναγράφεται σε επιστολή της καταγγέλλουσας, το ποσό αυτό θα συμψηφιζόταν με τα διδάκτρα ως προκαταβολή εφόσον επακολουθούσε εγγραφή. Στη συνέχεια, και πιο συγκεκριμένα στις 10/05/07, η Χ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΥΣΑ ενημέρωσε την εκπρόσωπο του σχολείου ότι εξαιτίας κάποιων έκτακτων οικογενειακών αναγκών δεν θα καταστεί εφικτό να φοιτήσει ο υιός της στο εν λόγω εκπαιδευτήριο και ζήτησε να της επιστραφεί η προκαταβολή. Μόλις τότε, ενημερώθηκε από την εκπρόσωπο του εκπαιδευτηρίου ότι αποτελεί «πάγια τακτική» του εκπαιδευτηρίου να μην επιστρέφει την προκαταβολή. Η ίδια στάση του εκπαιδευτηρίου επιβεβαιώθηκε και από τον Οικονομικό Διευθυντή. Πιο συγκεκριμένα, όπως αναγράφεται και στην έγγραφη απάντηση της εταιρείας, η προκαταβολή δεν επιστρέφεται αλλά καταπίπτει ως ποινή μεταμέλειας υπέρ του εκπαιδευτηρίου κατ' άρθρο 398 ΑΚ.

Τα ίδια υποστήριξε και ο εκπρόσωπος του εκπαιδευτηρίου και κατά την απόπειρα συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς που πραγματοποιήθηκε στα γραφεία της Αρχής μας. Επισημάνθηκε ότι η πρακτική της μη επιστροφής της προκαταβολής που ακολουθεί το σχολείο είναι επιβεβλημένη εξαιτίας του περιορισμένου αριθμού των μαθητών που μπορεί να δεχτεί το εκπαιδευτήριο ανά τάξη. Επιπλέον, ο εκπρόσωπος του εκπαιδευτηρίου υποστήριξε ότι ακόμα και στην περίπτωση που έχει προηγηθεί προεγγραφή και έχει δοθεί προκαταβολή, και από υπαιτιότητα του ίδιου του εκπαιδευτηρίου δεν καταστεί δυνατή η φοίτηση κάποιου μαθητή, π.χ. εξαιτίας ύπαρξης υπερβολικού αριθμού μαθητών, πάλι δεν επιστρέφεται η προκαταβολή από το εν λόγω εκπαιδευτήριο.

Κατά τη μελέτη της υπό κρίση καταναλωτικής διαφοράς και για την έκδοση της παρούσας σύστασης-πορίσματος, λήφθηκαν κυρίως υπόψη τα κατωτέρω στοιχεία:

1) Το άρθρο 3 παρ. 1 του ν. 3297/2004 βάσει του οποίου « ο Συνήγορος του Καταναλωτή είναι αρμόδιος για την εξώδικη επίλυση διαφορών μεταξύ προμηθευτών και καταναλωτών ή ενώσεων καταναλωτών, όπως οι έννοιες των προμηθευτών και των καταναλωτών ή των ενώσεών τους ορίζονται κάθε φορά στο Νόμο. Στο πλαίσιο αυτής της αρμοδιότητας ο Συνήγορος του Καταναλωτή μπορεί να προβαίνει σε συστάσεις και υποδείξεις προς τους προμηθευτές, ιδίως όταν από την επιχειρηματική συμπεριφορά τους θίγεται μεγάλος αριθμός καταναλωτών».

2) Η με αρ. πρωτ. ...Α/18-05-2007 αναφορά της Χ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΥΣΑΣ προς τον Συνήγορο του Καταναλωτή με αίτημα την επιστροφή του ποσού 600,00 Ευρώ, το οποίο κατέβαλε ως προκαταβολή για τα διδάκτρα του έτους 2007-08 για τη φοίτηση του υιού της στο εν λόγω εκπαιδευτήριο.

B. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Σύμφωνα με το άρθρο 398 του Αστικού Κώδικα «αν ο ένας από τους συμβαλλομένους επιφύλαξε στον εαυτό του την υπαναχώρηση έναντι καταβολής ποινής, η υπαναχώρηση είναι ανίσχυρη εφόσον έγινε χωρίς σύγχρονη καταβολή της ποινής και ο άλλος την απέκρουσε για το λόγο αυτό χωρίς υπαίτια καθυστέρηση». Η διάταξη αυτή περιέχει ενδοτικό δίκαιο, αφορά τη **συμβατική υπαναχώρηση** και δεν ισχύει στη νόμιμη υπαναχώρηση, καθιστά δε επιτρεπτή την υπαναχώρηση από οποιαδήποτε συμβαλλόμενο έναντι καταβολής ποινής (επιτίμιο μεταμέλειας), εφόσον χώρησε προς τούτο σχετική συμφωνία, ταυτοχρόνως με τη σύμβαση ή μεταγενεστέρως με πρόσθετη συμφωνία. Η ποινή μεταμέλειας προϋποθέτει έγκυρη και θεμιτή ενοχή και απαιτεί **ειδική συμφωνία** για να έχει την έννοια της ποινής μεταμέλειας (Βασίλης Αντ. Βαθρακοκύλης, ΕρΝομΑΚ Κατ' Άρθρο Τόμος Β' Γενικό Ενοχικό, 2003,σελ.410). Από τη διάταξη αυτή σε συνδυασμό με τις διατάξεις των άρθρων 361 και 389 του Αστικού Κώδικα συνάγεται ότι τα συμβαλλόμενα μέρη, βάσει και της αρχής της ελευθερίας των συμβάσεων, δύνανται να επιφυλάξουν το δικαίωμα σε καθένα από αυτούς να υπαναχωρήσει από τη συναφθείσα σύμβαση έναντι καταβολής επιτίμου μεταμέλειας (ΑΠ 254/97).

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 281 του Αστικού Κώδικα «η άσκηση του δικαιώματος απαγορεύεται αν υπερβαίνει προφανώς τα όρια που επιβάλλουν η καλή πίστη ή τα χρηστά ήθη και ο κοινωνικός ή οικονομικός σκοπός του δικαιώματος». Η συμπεριφορά του παρέχοντος υπηρεσίες, τόσο κατά το προσυμβατικό στάδιο όσο και κατά την κατάρτιση της σύμβασης ή μεταγενεστέρως, πρέπει να συνάδει με την ανωτέρω γενική αρχή και να ανταποκρίνεται στη συμπεριφορά που οφείλει να επιδείξει ο μέσος συνετός εκπρόσωπος του κλάδου ή του κύκλου του.

Σύμφωνα δε και με το άρθρο 197 του Αστικού Κώδικα «κατά τις διαπραγματεύσεις για τη σύναψη της σύμβασης τα μέρη οφείλουν αμοιβαία να συμπεριφέρονται σύμφωνα με την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη». Η συμπεριφορά των μερών κατά το

προσυμβατικό στάδιο επιβάλλεται από το νόμο να είναι σύμφωνη με τους κανόνες της καλής πίστης και των συναλλακτικών ηθών, πρέπει να βασίζεται στη σχέση συνεργασίας και εμπιστοσύνης και οριοθετείται χρονικά από την εκδήλωση ενδιαφέροντος για την κατάρτιση σύμβασης έως τον τερματισμό των διαπραγματεύσεων, είτε από διακοπή αυτών λόγω έλλειψης σύμπτωσης δηλώσεων βουλήσεως των μερών είτε με την κατάρτιση σύμβασης έγκυρης ή άκυρης, για οποιονδήποτε λόγο, προσυμφώνου ή κύριας και οριστικής. Παράλληλα δε, υπάρχει η υποχρέωση **ενημέρωσης**, παροχής διασαφιστικών πληροφοριών και διευκρινίσεων σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης, που μπορούν να ασκήσουν επιρροή για τη λήψη της απόφασης για κατάρτιση σύμβασης (Βασίλης Αντ. Βαθρακοκοίλης, Αναλυτική Ερμηνεία-Νομολογία Αστικού Κώδικα, Τόμος Α' Γενικές Αρχές- Γενικό & Ειδικό Ενοχικό Δίκαιο, 2001,σελ.287επ.).

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 904 του Αστικού Κώδικα *«όποιος έγινε πλουσιότερος χωρίς νόμιμη αιτία από την περιουσία ή με ζημία άλλου έχει υποχρέωση να αποδώσει την ωφέλεια. Η υποχρέωση αυτή γεννιέται ιδίως σε περίπτωση παροχής αχρεώστητης ή παροχής για αιτία που δεν επακολούθησε ή έληξε ή αιτία παράνομη ή ανήθικη...»*. Κατά την έννοια της διάταξης αυτής, για απαίτηση από αιτία μη επακολούθησασα (causa non secuta) ικανός να ενάγει είναι εκείνος από την περιουσία του οποίου προέρχεται ο πλουτισμός ή εκείνος που υφίσταται τη ζημία. Στις περιπτώσεις όπως η προκειμένη, που αφορούν νεαρούς σπουδαστές, η περιουσιακή μετακίνηση γίνεται με τη βούληση του κηδεμόνα από τη δική του περιουσία, ενώ ο σπουδαστής είναι απλώς παρεμβαλλόμενο πρόσωπο, το οποίο ενεργεί όχι για δικό του λογαριασμό, αλλά για λογαριασμό του χρηματοδότη κηδεμόνα του (Παρατηρήσεις Γιώργου Τσερκέζη, Αρμενόπουλος 1998, σελ.687). Αδικοιολόγητος πλουτισμός είναι η βελτίωση της περιουσιακής κατάστασης προσώπου σε βάρος της περιουσίας άλλου, δηλαδή η θετική επαύξηση της περιουσίας ή αποφυγή μείωση αυτής, χωρίς τη συνδρομή των έννομων προϋποθέσεων που δικαιολογούν την οριστική και νόμιμη διατήρηση της ωφέλειας αυτής από το λήπτη, δηλαδή χωρίς τη συνδρομή της προς τούτο νόμιμης αιτίας 904 §1 εδ. α ΑΚ).

Γ. ΥΠΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

Η **Χ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΥΣΑ** κατέθεσε στις 08/02/07 για λογαριασμό του υιού της, στο λογαριασμό Τράπεζας που διατηρεί η **Α ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ**, το ποσό των εξακοσίων (600) Ευρώ ως προκαταβολή διδάκτρων του έτους 2007-08 για την επικείμενη φοίτησή του, **χωρίς να υπογράψει σύμβαση** και επομένως χωρίς να λάβει γνώση των όρων, τους οποίους είχε υποχρέωση να τηρήσει. Η καταγγέλλουσα δεν έλαβε γνώση των όρων που το εκπαιδευτήριο μεταγενέστερα επικαλέστηκε με την προσκόμιση στις 18/07/07 (αρ. πρωτ. εισερχομένου Β/....) στο Συνήγορο του Καταναλωτή, του από 07 Ιουλίου 2007 «δελτίου εγγραφής και απόδειξη είσπραξης προκαταβολής διδάκτρων σχολικού έτους 2007/2008», το οποίο αφενός δεν φέρει την υπογραφή των δύο μερών και δεν εμπεριέχει σαφή ποσά και αφετέρου φέρει ημερομηνία μεταγενέστερη ακόμα και της υποβολής αναφοράς της **Χ ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΥΣΑΣ** στο Συνήγορο του Καταναλωτή. Η καταγγέλλουσα έλαβε γνώση των όρων που περιλαμβάνονται στο εν λόγω δελτίο εγγραφής ταυτόχρονα με την απάντηση του Εκπαιδευτηρίου προς το Συνήγορο του Καταναλωτή, δεδομένου ότι προσκομίστηκε ως επισυναπτόμενο της απάντησής του προς την Αρχή.

Επομένως, από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει ότι η καταγγέλλουσα έλαβε γνώση αυτών των όρων, μέχρι τη στιγμή που προσκομίστηκε από το εκπαιδευτήριο το ως άνω **ασυμπλήρωτο** κατά τις ενδείξεις και τα στοιχεία και **ανυπόγραφο** δελτίο εγγραφής στην Αρχή μας. Περαιτέρω δε, ακόμα και η απόδειξη παροχής υπηρεσιών που προσκομίστηκε στην Αρχή μας είναι μονομερής, εκδοθείσα από μπλοκ είσπραξης μη θεωρημένο και ουδέποτε δόθηκε αντίγραφο αυτής στην **X ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΥΣΑ**, δεδομένου ότι, όπως επισημαίνει η καταγγέλλουσα στην από 27/09/07 (αρ.πρωτ. εισερχομένου Β/...) επιστολή της προς την Αρχή μας, ως αποδεικτικό καταβολής κατείχε μόνο το πρωτότυπο παραστατικό της Τράπεζας, και το πρώτον έλαβε αντίγραφο αυτής μετά την υποβολή αναφοράς στην Αρχή μας.

Αυτονόητο άλλωστε είναι το γεγονός ότι η ποινή μεταμέλειας του άρθρου 398 του Αστικού Κώδικα δεν μπορεί να εφαρμοστεί και **δεν έχει καμία ισχύ**, δεδομένου ότι προϋποθέτει την ύπαρξη σύμβασης ή μεταγενέστερη της σύμβασης πρόσθετη συμφωνία των δύο αντισυμβαλλόμενων μερών, που δεν υφίσταται στην προκειμένη περίπτωση, δεδομένου ότι τα δύο μέρη δεν έχουν υπογράψει καν σύμβαση, αλλά βρίσκονταν σε προσυμβατικό στάδιο. Περαιτέρω δε, ακόμα και αν είχε υπογραφεί από την καταγγέλλουσα το δελτίο εγγραφής με τους όρους του εκπαιδευτηρίου και ακόμα και αν θεωρηθεί ότι το εν λόγω έγγραφο (δελτίο εγγραφής) αποτελεί έγγραφο κατάρτισης σύμβασης, το γεγονός ότι περιλαμβάνει μόνο τις υποχρεώσεις του μαθητή και όχι τα δικαιώματα, θα την καθιστούσε καταπλεονεκτική (άρθρο 179 του Αστικού Κώδικα) και αντιβαίνουσα στα χρηστά ήθη και την καλή πίστη, διότι με τον τρόπο αυτό πετυχαίνει περιουσιακά ωφελήματα που βρίσκονται σε προφανή δυσαναλογία με την παροχή. Επιπλέον, ο όρος ότι η προκαταβολή δεν επιστρέφεται πέραν του γεγονότος ότι είναι καταπλεονεκτικός, αντιβαίνει προφανώς και στα όρια που επιβάλλει η καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη και το γεγονός αυτό επιτείνεται ακόμα περισσότερο από το γεγονός ότι η κατάθεση του εν λόγω χρηματικού ποσού έγινε για λογαριασμό του υποψήφιου μαθητή, ο οποίος είναι ανήλικος, άπειρος στις συναλλαγές και χωρίς οικονομικούς πόρους, τους οποίους αντλεί από τους γονείς του (Ειρ. Θεσσαλ. 1164/1998).

Επίσης, είναι πολύ σημαντικό να επισημανθεί ότι η διατύπωση μονομερώς και χωρίς καμία διαπραγμάτευση, όρων εκ των προτέρων απευθυνόμενων σε απροσδιόριστο αριθμό συναλλασσομένων (Γ.Ο.Σ.), δεν δεσμεύουν τον καταναλωτή, εάν κατά την κατάρτιση της σύμβασης τους αγνοούσε ανυπαιτίως, όπως, **ιδίως**, όταν ο προμηθευτής δεν του υπέδειξε την ύπαρξή τους ή του στέρησε τη δυνατότητα να λάβει πραγματική γνώση του περιεχομένου τους. Πρόκειται για Γενικούς Όρους Συναλλαγών (Γ.Ο.Σ.) με την έννοια του **άρθρου 2 του Ν. 2251/94, όπως αντικαταστάθηκε με το Ν. 3587/2007** και η ερμηνεία του περιεχομένου τους πρέπει να γίνεται βάσει του εν λόγω άρθρου. Στην ενδεικτική απαρίθμηση των Γ.Ο.Σ. που θεωρούνται σε κάθε περίπτωση **καταχρηστικοί** περιλαμβάνονται αυτοί που αποκλείουν ή περιορίζουν τη νόμιμη ευχέρεια του καταναλωτή να μην εκτελέσει τη σύμβαση, καθώς και αυτοί που επιβάλλουν στον καταναλωτή σε περίπτωση μη εκπλήρωσης της παροχής του, **υπέρμετρη οικονομική επιβάρυνση**. Ο όρος της μη επιστροφής εκ μέρους του Εκπαιδευτηρίου στην περίπτωση της μη εκπλήρωσης της σύμβασης του ποσού των εξακοσίων Ευρώ που δόθηκε ως προκαταβολή, για τον οποίο όπως προαναφέρθηκε δεν είχε λάβει γνώση η καταγγέλλουσα, την επιβαρύνει υπέρμετρα και είναι δυσανάλογος των δαπανών στις οποίες υπεβλήθη το Εκπαιδευτήριο.

Σ'ότι αφορά την εις βάρος του καταναλωτή ποινική ρήτρα (στην προκειμένη περίπτωση ποινή μεταμέλειας) θα μπορούσαν να διατυπωθούν και γενικότερες επιφυλάξεις για το κύρος της. Με την ποινική ρήτρα αφαιρείται περιουσία από τον καταναλωτή, η οποία περιέρχεται στον προμηθευτή χωρίς εύλογη συναλλακτική αιτία αν αυτός δεν έχει υποστεί ζημιά. Πρόκειται για ποινή η οποία δεν έχει οικονομικό ή ηθικό έρεισμα στην καταναλωτική σύμβαση, με δεδομένη την υπεροχή του ενός μέρους εις βάρος του άλλου. Επομένως θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι η πρόβλεψη εις βάρος του καταναλωτή ποινικής ρήτρας (στην προκειμένη περίπτωση ποινή μεταμέλειας) συνιστά **εξ ορισμού** υπέρμετρη οικονομική επιβάρυνση γι'αυτόν και ως εκ τούτου είναι απαγορευμένη στην καταναλωτική σύμβαση σύμφωνα με το **άρθρο 2 παρ. 7 εδ. λ του Ν. 2251/94, όπως αντικαταστάθηκε με το Ν. 3587/2007** (Γιώργος Μεντής, Γενικοί όροι Συναλλαγών σε Καταναλωτικές και Εμπορικές Συμβάσεις, 2000,σελ.140 επ.).

Σε κάθε όμως περίπτωση η ως άνω διάταξη απαγορεύει την υπέρμετρη οικονομική επιβάρυνση του καταναλωτή. Προκειμένου δε να γίνει κρίση για το υπέρμετρο της οικονομικής επιβάρυνσης θα πρέπει να ληφθούν υπόψη παράγοντες όπως η φύση των υπηρεσιών, ο σκοπός και το σύνολο των ειδικών συνθηκών, οι υποκειμενικές οικονομικές συνθήκες των μερών. Βασικό κριτήριο για την οριοθέτηση της καταχρηστικότητας του όρου πρέπει να είναι η ανάγκη προστασίας του σε περιπτώσεις κατά τις οποίες είναι ουσιαστικά το **ασθενέστερο μέρος**, όπως ισχύει εν προκειμένω, σύμφωνα πάντοτε με τις διατάξεις για την καλή πίστη αφού ληφθούν υπόψη και τα συναλλακτικά ήθη και χωρίς να υφίσταται κατάχρηση δικαιώματος. Στην περίπτωση των Γ.Ο.Σ., ο καταναλωτής είναι σε μειονεκτική θέση, καθώς συνήθως τους αποδέχεται χωρίς αντίρρηση, άλλοτε διότι λόγω της οικονομικής υπεροχής του προμηθευτή είναι αδύναμος να επιφέρει αλλαγή στους Γ.Ο.Σ., άλλοτε διότι δεν διαθέτει τις αναγκαίες συναλλακτικές και νομικές γνώσεις για την κατανόηση των όρων (Ι.Κ. Καράκωστας, Δίκαιο Προστασίας Καταναλωτή, 2008, σελ.89-90).

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ο γερμAGBG (§11 Nr.6) απαγορεύει τελείως τις εις βάρος του καταναλωτή ποινικές ρήτρες που προβλέπονται για την περίπτωση που ο καταναλωτής καθυστερήσει υπαίτια την πληρωμή ή αν λύσει αναίτια τη σύμβαση (Γιώργος Μεντής, όπ.π.,σελ.140 επ.).

Περαιτέρω δε, η καταγγέλλουσα και κηδεμόνας του υποψήφιου μαθητή από την περιουσία της οποίας έγινε η καταβολή του ποσού για την επικείμενη φοίτηση στο εκπαιδευτήριο, ειδοποίησε το εν λόγω εκπαιδευτήριο **εγκαίρως**, δηλαδή στις 10/05/07, για το γεγονός ότι εξαιτίας κάποιων έκτακτων οικογενειακών συνθηκών δεν θα μπορούσε ο υιός της να παρακολουθήσει τα μαθήματα της σχολικής χρονιάς 2007-2008. Στο διάστημα όλων αυτών των μηνών που μεσολάβησαν μέχρι την έναρξη της σχολικής χρονιάς, το εν λόγω εκπαιδευτήριο πιθανολογείται ότι είχε τη δυνατότητα να επιλέξει κάποιον άλλο μαθητή για να καλύψει το κενό που δημιουργήθηκε στην συγκεκριμένη τάξη, τουλάχιστον δε, δεν προσκόμισε στοιχεία στην Αρχή μας από τα οποία να προκύπτει ότι υπέστη κάποια ζημιά. Η προκαταβολή των διδάκτρων και η μελλοντική κατάρτιση σύμβασης παροχής εκπαιδευτικών υπηρεσιών συνιστούν δύο αντικείμενα συναλλαγής, τα οποία βρίσκονται σε ανταλλακτικό σύνδεσμο μεταξύ τους και αλληλοδικαιολογούνται. Η πρώτη έχει ως αιτία τη δεύτερη. Επομένως, είναι σαφές ότι η μη επακολούθηση της αντιπαροχής δικαιολογεί την απαίτηση επιστροφής του πλουτισμού, που αποκτήθηκε μεν νόμιμα, αλλά **διατηρείται πλέον χωρίς νόμιμη αιτία από το λήπτη**. Η καταβολή του ποσού

της προκαταβολής είναι παροχή που γίνεται με την προσδοκία επέλευσης του γεγονότος της διδασκαλίας (Παρατηρήσεις Γιώργου Τσερκέζη, Αρμενόπουλος 1998, σελ.687).

Επιπλέον, δεδομένου ότι τα δύο μέρη βρίσκονταν σε προσυμβατικό στάδιο, δεν είχε προλάβει το εκπαιδευτήριο να παράσχει υπηρεσίες, δηλαδή διδασκαλία, και δεν προκύπτει ότι προέβη σε κάποια δαπάνη, η οποία να δικαιολογεί το ποσό των εξακοσίων Ευρώ, το οποίο παρακράτησε από την καταγγέλλουσα. Κατέστη λοιπόν χωρίς νόμιμη αιτία και χωρίς να επακολουθήσει ο **σκοπός** για τον οποίο δόθηκε το παραπάνω ποσό **πλουσιότερη** σε βάρος της περιουσίας της καταγγέλλουσας, ο πλούτος δε αυτός σώζεται. Η περιουσιακή αυτή μετακίνηση έγινε με βούληση της καταγγέλλουσας, από την περιουσία της και ο υιός της είναι απλώς το παρεμβληθέν τρίτο πρόσωπο. Η περιουσία της ελαττώθηκε, ενώ αντίθετα αυξήθηκε η περιουσία του Εκπαιδευτηρίου και ο πλουτισμός αυτός σώζεται (Ειρ. Θεσσαλ. 1164/1998).

Δ. ΣΥΣΤΑΣΗ

Με δεδομένο ότι η **Α ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ** κατέστη πλουσιότερη και διατηρεί τον πλουτισμό χωρίς νόμιμη αιτία από την περιουσία της καταγγέλλουσας, καλείται να επιστρέψει το ποσό των εξακοσίων (600) Ευρώ της προκαταβολής που κατεβλήθη από την τελευταία.

Κατόπιν των ανωτέρω, ο Συνήγορος το Καταναλωτή:

I) Καλεί την **Α ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΟΜΕΝΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ** να του γνωστοποιήσει εγγράφως εντός δέκα (10) ημερών, εάν αποδέχεται τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα έγγραφη σύσταση.

II) Αποφασίζει ότι σε περίπτωση που η ανωτέρω εταιρεία δεν αποδεχθεί τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα σύσταση, τότε η παρούσα σύσταση – πόρισμα πρέπει να δημοσιοποιηθεί με στόχο την ταχύτερη και συνολική διευθέτηση της διαφοράς.

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

Ευάγγελος Ζερβέας

Εσωτερική Διανομή:
Γραφείο Βοηθού Συνηγόρου του Καταναλωτή,
Βασιλική. Μπόλου-Δρ.Ν.